

UĞVAL. zu UNĀDIS. 1, 44. HATTAKĀNDRA bei dems. zu 5, 3. VS. 18, 12. CAT. Br. 14, 9, 2. Schol. zu KĀTJ. Çr. 176, 1. Suçr. 1, 24, 9. °दल 23, 2. 73, 8. 79, 21. 197, 13. 19. 231, 20. 2, 315, 8. 412, 1. JAMA bei KULL. zu M. 5, 24. VARĀH. BRH. S. 41, 2. MĀRK. P. 32, 11. — b) *Kopfkissen* MED. HĀR. 134. — 2) f. *झा* a. *Linse*. — b) *Hure* H. an. MSD. VIÇVA und HATTAK. — 3) f. *ई* a) *Blattern* TRIK. 2, 6, 15. MED. — b) *Ipomoea Turpethum* R. Br. (त्रिवृत्); auch = रक्तत्रिवृत् RĀĠAN. im ÇKDR. — Vgl. मसूर, मामूर.

मसूरक (von मसूर) 1) m. *Kopfkissen* TRIK. 2, 6, 41. ÇABDAR. im ÇKDR. — 2) f. मसूरिका a) *Ausschlag* oder *Blattern*, einer *Linse* ähnlich, ÇABDAR. im ÇKDR. Suçr. 1, 273, 13. 20. 292, 11. 295, 17. 2, 120, 7. Verz. d. B. H. No. 567. 967. 975. Verz. d. Oxf. H. 314, a, 33. 316, b, 11. 347, a, No. 849. fg. — b) *Kupplerin* ÇABDAR. im ÇKDR. — c) *ein Bettvorhang zum Schutz gegen Mücken* (vgl. मशकहरी): देशाच्च मशकांश्चैव वर्षाकाले निवारयेत् । मसूरिकाभिः प्रावृत्त्य मञ्जशापिनमच्युतम् ॥ KRĪJĀJOGAS. 12 im ÇKDR. — 3) n. *ein best. Schmuck an Indr'a's Banner* VARĀH. BRH. S. 43, 43.

मसूरकर्ण (म° + कर्ण) m. N. pr. eines Mannes; pl. *seine Nachkommen* gaṇa उपकादि zu P. 2, 4, 69. — Vgl. मसूरकर्ण.

मसूरविदला (म° + विदल) f. *Ipomoea Turpethum* R. Br. AK. 2, 4, 3, 27. *Ichnocarpus frutescens* R. Br. RATNAM. 27. Die Samen haben Aehnlichkeit mit einer *gespaltenen Linse*. In der Stelle मसूरविदलाकारलूताक्तिकलेवरः RĀĠA-TAR. 6, 187 ist मसूरविदल wohl eine *gespaltene Linse*. Ueberall मसूरवि° geschr.

मसूरसंघाराम (म° + सं°) m. N. pr. eines buddhistischen Klosters HIOUEN-THSANG I, 136.

मसूर्य n. eine Getreideart eines nördlichen Landes (Comm.) TBR. 3, 8, 12, 6.

मसृण 1) adj. *weich, zart, glatt, sanft* AK. 2, 9, 46. 3, 4, 28, 219 (अ°). TRIK. 3, 1, 26. 3, 136. H. 413. an. 3, 219. MED. n. 70. प्रियको रोमभिर्मुक्तो मूढश्चमसृणैर्धनैः VAIS. beim Schol. zu Çr. 4, 32. उपधान Spr. 2136. वाङ्मुत्तारारामा. 18, 6. चन्दनपङ्क. KĀURAP. 8. Gīt. 4, 12. मण्डपं मसृणवेदिकम् PANĀR. 3, 7, 5. 12, 3. 4. KATHĀS. 23, 88. °वाणी Gīt. 10, 7. °रोष 1. UTTARARĀMAK. 83, 5. = कर्कश (!) hart TRIK. 3, 3, 136. — 2) f. *झा* *Linum usitatissimum* H. an. MED.

मसृणित (von मसृण) adj. *weich —, glatt gemacht* Spr. 2828. UTTARARĀMAK. 97, 16.

मस्क. मैक्ते *gehen, sich bewegen* DHĀTUP. 4, 28. मक् VOP.

मस्कर m. *Bambus* P. 6, 1, 154. AK. 2, 4, 5, 26. 3, 4, 28, 216. H. 1153. HALĀJ. 2, 49. *hohles Bambusrohr* RĀĠAN. im ÇKDR.

मस्करिन् (von मस्कर) m. 1) *Bettelmönch* (mit einem *Bambusrohr* versehen) P. 6, 1, 154. H. 810. HALĀJ. 2, 254. Spr. 1453. KATHĀS. 49, 166. BHĀṬṬ. 3, 63. HALL in der Einl. zu VĀSADV. 51. — 2) *der Mond* ÇABDAR. im ÇKDR. — 3) N. pr. eines Mannes VJUTP. 91. BURN. Intr. 162.

मस्त n. = मस्तक *Kopf* DVIRUPAK. im ÇKDR. DHŪRTAS. in LA. 70, 2.

मैस्तक m. n. UĞVAL. zu UNĀDIS. 3, 148. gaṇa अर्थ्यादि zu P. 2, 4, 31. SIDDH. K. 249, a, 1. 1) *Kopf, Schädel* AK. 2, 6, 3, 46. H. 566. HALĀJ. 2, 363. 3, 61. M. 11, 43. JĀĠN. 3, 106. MBH. 5, 2046. 7, 4564. 12, 474. 13, 6109. 6149. HARIV. 4476. R. 5, 17, 29. Suçr. 1, 126, 8. 9. 337, 6. Spr. 166. KATHĀS. 80, 22. 60, 201. MĀRK. P. 14, 78. PANĀT. 222, 4. 246, 14. HIT. 83, 13. VET.

in LA. (II) 5, 24. 25, 22. कट° adj. *eine Matte auf dem Kopfe habend* PANĀR. 1, 6, 55. 60. यस्यैव यदभिप्रेतं स एव तत्प्रलीनशाखामस्तके निक्षिप्य प्रमाणीकुर्यात् MÜLLER, SL. 104. — 2) *Gipfel von Bergen, Bäumen*, überh. *der obere Theil eines Gegenstandes*: पर्वत° M. 4, 47. Spr. 2720. 3638. तर्ह° HARIV. 8789. R. 5, 9, 9. स्कन्धः प्रकाण्डमस्तके H. 1119. *die gipfelförmigen Blattknospen verschiedener Palmarten, Palmkohl*: तालनालिकेरखरप्रभृतीनां मस्तकमज्जानः Suçr. 1, 226, 6. खरूरी° 2, 393, 4. चुष्ठीमस्तकमारोप्य so v. a. *auf den Heerd, auf's Feuer* PANĀT. 262, 17. — Vielleicht verwandt mit मस्तु. Vgl. कुकुट°, निर्वाण°, पोत°, मधु°.

मस्तकञ्जर (म° + ज्वर) m. *Kopfschmerz* BHĀG. P. 7, 8, 35.

मस्तकमूलक s. मस्तमूलक.

मस्तकलुङ्ग *Hirnhaut* VJUTP. 99. — Vgl. मस्तलुङ्ग.

मस्तकमूल (म° + मूल) n. *Kopfschmerz* Spr. 232.

मस्तकस्त्रिक (म° + स्त्रिक) m. *Gehirn* H. 625. HĀR. 3, 13.

मस्तकाख्य (मस्तक + आख्या) m. *Gipfel eines Baumes* ÇABDAR. im ÇKDR.

मस्तदारु (मस्त + दारु) n. *Pinus Deodora* Roxb. BHĀVAPR. im ÇKDR.

मस्तमूलक (म° + मूल) n. *Hals* ÇABDAR. im ÇKDR. मस्तकमूलक WILSON nach ders. Aut.

मस्ति (von 1. मस्) f. *das Messen, Wägen* WILSON.

मस्तिक n. = मस्तक *Kopf* H. 367.

मस्तिष्क m. n. 1) *Gehirn* AK. 2, 6, 3, 16. TRIK. 2, 6, 18. H. 625. HALĀJ. 3, 13. यदमं शीर्षणं मस्तिष्काञ्जिह्वाया वि वृक्षामि ते RV. 10, 163, 1. AV. 9, 7, 2. 10, 2, 8. 26. TS. 7, 2, 10, 4. 3, 10, 1. TBR. 3, 2, 8, 7. CAT. Br. 1, 2, 4, 2. 3, 8, 11. KĀTH. 31, 7. KĀTJ. Çr. 16, 1, 30. HARIV. 4740. R. 6, 95, 26. Suçr. 1, 124, 3. PRAB. 5, 7. 54, 1. VET. in LA. (II) 4, 7. — 2) *ein auf das Gehirn wirkendes Mittel* Suçr. 2, 42, 17. 123, 8. 364, 11. so wohl auch zu lesen 31, 9. — Hier und da fälschlich मस्तिस्क geschrieben; wohl verwandt mit मस्तक.

मैस्तु UNĀDIS. 1, 70. n. SIDDH. K. 248, b, 14. *saurer Rahm* (दधिमाण्ड *das Obere von saurer Milch*) AK. 2, 9, 54. TRIK. 3, 2, 17. 3, 115. H. 396. 831. HALĀJ. 2, 166. TS. 6, 1, 1, 4. CAT. Br. 1, 8, 1, 7. 3, 3, 2, 2. KĀTH. 36, 1. KĀTJ. Çr. 7, 8, 8. KAUC. 87. MBH. 3, 13474. Suçr. 1, 178, 14. 19. 367, 13. 2, 364, 5. Nach einigen Erklärern *Molken*. — Vielleicht verwandt mit मस्तक.

मस्तुलुङ्ग m. n. = मस्तिष्क *Gehirn* TRIK. 2, 6, 18. Suçr. 1, 87, 16. 20. 88, 1. 374, 2. 2, 23, 16. 238, 8. 429, 11. ÇĀRṆG. SĀMĤ. 3, 8, 35. MĀDHAVAK. (s. u. 2. कुणप 1.). °लुङ्गक m. n. H. 625; vgl. Schol. — Vgl. मस्तकलुङ्ग und मातुलुङ्ग (in Betreff der Bildung des Wortes).

मस्मसा s. u. मस्मया.

मस्मा f. N. pr. zweier Fürstinnen RĀĠA-TAR. 3, 14. 4, 400.

1. मकु. मैक्ति (nicht zu belegen) DHĀTUP. 17, 81 (पूजयाम्). महे MBH. 1, 731. महेयति NAIGH. 3, 14 (अर्चति कर्मन्). DHĀTUP. 33, 15 (पूजयाम्). महेयते; partic. dat. महेयतैः मामहेम्, मामहे, मामहस्व; महिवा MBH. 3, 13326. 1) act. *ergötzen, erfreuen; munter machen, beleben, erregen*: इन्द्रं स्तोमैर्भिर्मह्यत आयवः प्रियमैधातो अस्वर्न् RV. 8, 3, 16. 1, 82, 1. 54, 2. 7, 23, 1. शिनेयमिन्मह्यते दिवे दिवे 32, 19. सरस्वतीमिन्मह्या सुवृत्तिभिः 96, 1. शर्मभिः 4, 17, 18. घृक्ः 5, 31, 4. 3, 37, 4. मा नः कामं मह्यन्तु मा धक् *einen Wunsch, der uns Freude macht*, 1, 178, 1. 10, 63, 4 (wo